PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · HISTORIA · KLASA 8

Dział 6. Polska i świat po 1989 roku

Przemiany ustrojowe i transformacja, lata 90., koniec bloku wschodniego, integracja europejska, NATO i Unia Europejska. Sześć kart pracy: karta z najważniejszymi wiadomościami i przykładami, trzy karty ćwiczeń (w tym praca ze źródłem), dwa równoległe sprawdziany (grupy A i B) oraz pełny klucz odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Polska i świat po 1989 roku** Przemiany ustrojowe i transformacja, lata 90., koniec bloku wschodniego, integracja europejska, NATO i Unia Europejska	7 zad. 32 pkt
2	**Po 1989 roku – ćwiczenia** Daty, pojęcia, integracja	4 zad. 14 pkt
3	**Po 1989 roku – utrwalenie** Transformacja, UE, NATO	6 zad. 18 pkt
4	**Pracuję ze źródłem – dane i mapa** Chronologia przemian, mapa instytucji europejskich	4 zad. 14 pkt
5	**Sprawdzian: Polska po 1989 roku – grupa A** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt
6	**Sprawdzian: Polska po 1989 roku – grupa B** 30 minut · 20 pkt	6 zad. 20 pkt

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny dla klasy 8 szkoły podstawowej (rok szkolny 2026/2027). Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Polska i świat po 1989 roku

Przemiany ustrojowe i transformacja, lata 90., koniec bloku wschodniego, integracja europejska, NATO i Unia Europejska

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 32 pkt

Przypomnij sobie

- Po 1989 roku Polska przeszła **transformację**: od gospodarki centralnie planowanej do **rynkowej** i od systemu jednej partii do **demokracji**.
- **Przemiany ustrojowe 1989–1997**: w grudniu 1989 roku przywrócono nazwę **Rzeczpospolita Polska**, a w lutym 1990 roku – koronę orłowi w godle; w 1990 roku odbyły się wybory samorządowe, a prezydentem w wyborach powszechnych został **Lech Wałęsa**; w **1991 roku** – wybory do Sejmu, w których po raz pierwszy o wszystkie mandaty walczono bez ograniczeń; w 1992 roku uchwalono tzw. małą konstytucję, a w **1997 roku** – obowiązującą **Konstytucję RP**.
- **Gospodarka**: od 1990 roku **plan Balcerowicza** wprowadzał gospodarkę rynkową. Zmiany były trudne: wysoka inflacja, upadek nierentownych zakładów i bezrobocie. Jednocześnie zapełniły się sklepy, powstały prywatne firmy. **Kultura i społeczeństwo**: zniknęła cenzura, powstały prywatne gazety, radia i telewizje, ludzie mogli swobodnie wyjeżdżać za granicę.
- **Przyczyny napięć społecznych w latach 90.**: bezrobocie (zwłaszcza po likwidacji PGR-ów i wielkich zakładów), spadek wartości płac i oszczędności, rosnące różnice w zamożności, poczucie, że nie wszyscy skorzystali na zmianach; dochodziło do strajków i protestów.
- **12 marca 1999** – wstąpienie do **NATO**. **1 maja 2004** – wstąpienie do **Unii Europejskiej**. **2007** – wejście do strefy Schengen.
- **Europa Środkowo-Wschodnia 1989–1991**: za przykładem Polski upadły rządy komunistów w innych krajach bloku wschodniego (tzw. Jesień Ludów) – na Węgrzech, w NRD, Czechosłowacji (pokojowa „aksamitna rewolucja"), w Bułgarii, a w Rumunii doszło do walk i ofiar. **1989** – upadek muru berlińskiego, **1990** – zjednoczenie Niemiec, **1991** – rozwiązanie **Układu Warszawskiego** i RWPG, rozpad ZSRR i koniec zimnej wojny. Powstały niepodległe państwa, m.in. Litwa, Łotwa, Estonia, Ukraina i Białoruś. W latach 1992–1993 wojska rosyjskie opuściły Polskę.
- **Integracja europejska** – cel: pokój, współpraca i dobrobyt po doświadczeniach wojen. Etapy: **Europejska Wspólnota Węgla i Stali (1951)**, **Europejska Wspólnota Gospodarcza** – traktaty rzymskie (**1957**), **Unia Europejska** – traktat z **Maastricht** (**1992**), wspólna waluta **euro** (w obiegu od 2002 roku), rozszerzenie o Polskę i dziewięć innych państw (2004).
- Członkostwo w UE dało Polsce fundusze na drogi, koleje i szkoły, swobodę podróżowania, nauki i pracy oraz wspólny rynek dla polskich firm.
- Członkostwo w NATO daje Polsce gwarancję wspólnej obrony (art. 5 traktatu), a członkostwo w UE – udział w decyzjach Europy i wspólny rynek.

Polska po 1989 roku

mur berliński – listopad 1989
zdjęcie, XI 1989

Unia Europejska – Polska od 2004 r.
flaga UE

Po 1989 roku – ćwiczenia

Daty, pojęcia, integracja

KARTA 2/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 14 pkt

flaga UE

Pamiętaj: jeśli czegoś nie pamiętasz, wróć do ramki „Przypomnij sobie" na karcie 1.

1 Uzupełnij daty. ___ / 5 pkt

1. upadek muru berlińskiego: _____
2. zjednoczenie Niemiec: _____
3. rozwiązanie Układu Warszawskiego: _____
4. wejście Polski do NATO: _____
5. wejście Polski do Unii Europejskiej: _____

2 Połącz pojęcie z wyjaśnieniem. ___ / 4 pkt

1. zimna wojna	a) obszar bez kontroli na granicach wewnętrznych
2. transformacja ustrojowa	b) rywalizacja USA i ZSRR bez bezpośredniej wojny
3. plan Balcerowicza	c) przejście od komunizmu do demokracji i gospodarki rynkowej
4. strefa Schengen	d) reformy wprowadzające gospodarkę rynkową od 1990 r.

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Polska jest członkiem NATO od 1999 r.	P	F
2. Polska weszła do strefy Schengen w 2004 r.	P	F
3. Mur berliński był symbolem podziału Europy.	P	F
4. Po 1989 r. w Polsce wprowadzono gospodarkę rynkową.	P	F

4 Kto został w 1990 roku wybrany na prezydenta w pierwszych powszechnych wyborach? ___ / 1 pkt

A. Tadeusz Mazowiecki
B. Aleksander Kwaśniewski
C. Wojciech Jaruzelski
D. Lech Wałęsa

PIERWSZA ŁAWKA

Sprawdzian: Polska po 1989 roku – grupa A

30 minut · 20 pkt

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 20 pkt

1 Uzupełnij. ___ / 3 pkt

1. Pierwszy niekomunistyczny premier w 1989 roku: _____
2. Autor reform gospodarczych z 1990 roku: _____
3. Rok uchwalenia obowiązującej Konstytucji RP: _____

2 Połącz organizację z opisem. ___ / 4 pkt

1. NATO	a) wspólnota gospodarcza i polityczna państw Europy
2. Unia Europejska	b) sojusz wojskowy państw bloku wschodniego (1955–1991)
3. Układ Warszawski	c) powstała po II wojnie światowej organizacja niemal wszystkich państw świata, strzegąca pokoju
4. ONZ	d) sojusz obronny państw Europy i Ameryki Północnej

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

3 Oceń prawdziwość zdań. ___ / 4 pkt

1. Wojska rosyjskie pozostały w Polsce do końca lat dziewięćdziesiątych.	P	F
2. Mur berliński upadł w 1989 roku.	P	F
3. Transformacja przyniosła na początku wysokie bezrobocie.	P	F
4. Pierwszym prezydentem wybranym w wyborach powszechnych był Lech Wałęsa.	P	F

4 Przyporządkuj wydarzeniom daty zaznaczone na osi czasu. ___ / 3 pkt

Polska w strukturach zachodnich

1. wejście do strefy Schengen – _____
2. wejście do NATO – _____
3. wejście do UE – _____

5 **Przeczytaj fragment i wykonaj zadania.** ___ / 3 pkt

Artykuł 5 Traktatu Północnoatlantyckiego

„Strony zgadzają się, że zbrojna napaść na jedną lub więcej z nich w Europie lub Ameryce Północnej będzie uznana za napaść przeciwko nim wszystkim […].”

Traktat Północnoatlantycki, Waszyngton, 4 kwietnia 1949 r., art. 5, fragment

5.1 **Czego dotyczy artykuł 5?** ___ / 1 pkt

A. handlu

B. swobody podróżowania

C. wspólnej obrony przed napaścią

D. wspólnej waluty

5.2 **Wyjaśnij, dlaczego dla Polski ta zasada jest szczególnie ważna.** ___ / 2 pkt

6 **Wyjaśnij, czym była transformacja ustrojowa w Polsce. Podaj po jednym przykładzie zmian w polityce i w gospodarce.** ___ / 3 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Polska i świat po 1989 roku – zestaw 6 kart pracy z kluczem, klasa 8

Podgląd pokazał 5 z 15 stron. Pełna wersja: 15 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Polska i świat po 1989 roku – 7 zadań, 32 pkt
- Karta 2: Po 1989 roku – ćwiczenia – 4 zadania, 14 pkt
- Karta 3: Po 1989 roku – utrwalenie – 6 zadań, 18 pkt
- Karta 4: Pracuję ze źródłem – dane i mapa – 4 zadania, 14 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Polska po 1989 roku – grupa A – 6 zadań, 20 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Polska po 1989 roku – grupa B – 6 zadań, 20 pktKarta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje przykłady z wyjaśnieniem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/historia-klasa-8-dzial-06-polska-i-swiat-po-1989-roku-zestaw